

Matkailun tavoite on hyvä olo

8.11.2022 6.00

Itä-Suomen yliopiston matkailuliiketoiminnan professori Raija Komppula on myös Lapin yliopiston dosentti.

- Matkailussa tarvitaan moniosaajia, Komppula

jyrähtää.

Teksti: ANNELI AULA

- On sääli, että ravitsemis- ja puhdistuspalveluopetusta on restonomikoulutuksessa karsittu ja siten lähennytty tradenomin tutkintoa. Kuitenkin äärimmäisen tärkeää matkailussa on asiakkaan hyvän olon tavoittelu ja siten se, että vuorovaikutus pelaa ja asiakkaan prosessi toimii.

Käytännön osaaminen on yhä useammin hakusessa. Ovatko ammattikorkeakoulut halunneet muuttua yliopistojen kaltaisiksi? Jäävätkö käytännön valmiudet siten saavuttamatta?

Ammatillisessa koulutuksessa erityisen hyvää on käytännön osaamisen saavuttaminen, mutta kehittämistä on kielitaidon ja itsenäisen opiskelutaidon lisäämisessä.

Komppula houkuttelee liiketalouteen orientoituneita restonomeja hakeutumaan Itä-Suomen yliopistoon, myös hotellipuolen perustutkimusta tarvitaan.

Ala kiinnostaa nuoria.

- Television kokkiohjelmat ja matkailuun liittyvät ohjelmat, joissa tunnetuiksi tulevat muutkin kuin matkaoppaan työt, ovat lisänneet alan kiinnostavuutta. Sesonkiluonteisuus luo oman haasteensa, mutta vastaisku sille on monitaitoisuuden kehittäminen.

Ensimmäiset kosketuksensa matkailuun tutkijana ja kouluttajana työskentelevä Komppula hankki kesätoissa hotelleissa. Lieksan kauppaoppilaitoksen opettajana hän kiinnostui matkailusta ja lisensiaattityö matkailuyritysten yhteistyöstä valmistui 1996. Professoria ovat kiinnostaneet maaseutu- ja luontomatkailu. Alan pienyrityksiä hän on myös konsultoinut.

Maaseutumatkailussa on viime vuosina ollut hiljaista, eivätkä yritykset ole pitäneet ääntä itsestään.

- Maaseutumatkailu on kaiken aikaa voimissaan ja Itä-Suomessa alan yritykset jaksavat hyvin, Komppula vakuuttaa. Perinteisesti maaseutumatkailua on ollut matkailu kohteisiin, joissa hoidetaan karjaa ja pieneläimiä.

Nykyisin maaseutumatkailu on enemmän luontoaktiviteetteja kuin maatilalomailua.

- Maaseutumatkailu on laajentunut käsittämään myös luontomatkailun. Tänä päivänä trendikästä on *slow life* eli mennään eikä tehdä mitään, Raija Komppula kertoo. Mökkimatkailu ja kiertomatkat ovat myös maaseutumatkailua.

Kiireinen ihminen haluaa pois rakennetun ympäristön hektisyydestä rakentamattomaan luonnontilaiseen ympäristöön, jossa kiire unohtuu, voi olla leppoisasti ja rentoutua.

Matkailun akateeminen tutkimus on vielä nuorta. Komppula itse väitteli tohtoriksi Lapin yliopistosta vuonna 2000.

- Kehitystä on viime vuosina tapahtunut valtavasti, Komppula sanoo.

Vuoden 2008 korkeakoulujen rakenteellisen kehittämissuunnitelman mukaan matkailun koulutus keskittyy ammattikorkeakouluihin ja tutkimus Lapin ja Itä-Suomen yliopistoihin. Kunkin osaamisalueen tutkimukset kokoa yhteen verkostoyliopisto.

Restonomit ja tradenomit, jotka ovat suuntautuneet liiketoimintaan, voivat hakea maisteriopintoihin Itä-Suomen yliopistoon. Restonomien etuna on käytännön asioiden hallinta, sen lisäksi opiskellaan liiketoimintaa ja tehdään gradu. Se on siis ekonomikoulutusta, jossa voi erikoistua matkailun markkinointiin.

Kärsimättömälle, uteliaalle, mutta helposti kyllästyvälle naiselle ärsyttävintä on tyhjänpäiväinen vatulointi eli hidas ja vätystelevä tekeminen.

- Kokonaisuus on tärkeämpi kuin yksityiskohdat, sanoo Komppula siitäkin huolimatta, että kollegat eivät aina ole samaa mieltä. Ongelmat ovat ratkaisemista varten. Monimutkaiset asiat kannattaa palastella yksinkertaisiksi ja tehdä yksi asia kerrallaan. Tärkeintä on päätöksen tekeminen, olkoon se vaikka huonokin.

Ammattitaitoaan Raija Komppula ylläpitää kansainvälisellä opettajavaihdolla aina, kun siihen tarjoutuu sopiva tilaisuus. Yliopistoyhteistyön merkeissä Komppula on ollut Amerikassa ja Afrikassa sekä kesällä luennoimassa Turkissa, Izmirin yliopiston kansainvälisellä viikolla.

Raija Komppula

- Kauppatieteiden maisteri, 1985 Vaasa
- Kauppatieteiden lisensiaatti 1996, Turku
- Yhteiskuntatieteiden tohtori 2000, Rovaniemi
- Matkailuliiketoiminnan professori, Itä-Suomen yliopisto
- Matkailun pienyrittäjyyden ja tuotekehityksen dosentti, Lapin yliopisto
- MEKin johtokunnan jäsen, Lapland Hotels Oy:n hallituksen jäsen ja Huhmarisvaaran Loma Oy:n hallituksen jäsen
- Kirjoittanut alaltaan kaksi oppikirjaa